Poštnina plačana v gotovini. Stevilka 1 Din.

Uprava: Nebotičnik, Gajeva ul. 1. Telefon 38-55. Ček. račun: Ljubljana štev. 14.614. Izhaja vsak dan, razen ob ponedeljkih in po praznikih.

GLAS NARODA

Naročnina na mesec je 12 Din. Za tujino 20 Din. Uredništvo: Ljubljana, Nebotičnik, Gajeva ulica št. 1. Telefon 38-55. Rokopisov ne vračamo.

Št. 36. Ljubljana, četrtek 13. februarja 1936 Leto II.

Države se morejo ohraniti samo z idejo, po kateri so nastale.
Masaryk

Dnevna pratika

Četrtek, 13. februarja 1936. Katoličani: Stefan. Pravoslavni: 31. januarja, Kir. i Jovan.

Dežurne lekarne v Ljubljani Sušnik, Marijin trg 5; Kuralt, Gosposvetska cesta 10; Bohinec, Cesta 29. oktobra 31.

Vreme

Jugoslavija: Na zapadni polovici države je nastopilo znatno pooblačenje, dočim je na vzhodni polovici jasno. Sneg je zapadel po vseh predelih. Zvišal se je tudi povsod mraz. Najnižja temperatura Plevlje — 26, najvišja Hercegnovi 8.

Napoved: Na večji severni polovici je pričakovati pooblačitev, na južni pa bo mraz popustil. Ponoči precejšen mraz. Močnejšega vetra ne bo. Po severnih in zapadnih krajih bo najbrže snežilo. Sonce vzhaja ob 6.44 in zahaja ob 17.02.

Dunajska napoved: Izmenoma oblačno in jasno vreme. Nobenih bistvenih izprememb. Temperatura se bo morda nekoliko povišala ter bo na splošno zavladalo nekoliko toplejše vreme.

Gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri.

Četrtek 13. februarja: Tuje dete. Red C.

Petek 14. februarja: zaprto.

Sobota 15. februarja: Pesem s ceste. Red B.

OPERA

Četrtek 13. februarja: Prešmentani grad. Red Četrtek.

Petek 14. februarja ob 15. uri: Kraljičin ljubljenec. Dijaška predstava. Globoko znižane cene od 5 do 15 Din. Izven.

Ob 20. uri: Plesni večer ge. Goritz-Pavelić iz Zagreba. Izven. Znižane cene.

Sobota 15. februarja: Salome. Red C.

Kino

Sloga: Poslednji valček

Matica: Gospodična tajnica se poroči

Ideal: Pesem na Volgi

Sokol-Šiška: Dete karnevala

Union: Črne rože.

Borza

Ljubljana 12. februarja.

Današnja	povprečna	vrednost
tujega denarja		
		Dinarjev
1 bol. goldinar		29.67
1 nemška marka		17.59
1 belga		7.36
1 šv. frank		14.27
1 ang. funt		216.08
1 am. dolar		42.92
1 fr. frank		2.89
1 Kč		1.81
V privatnem kliringu		
1 avstr. šiling		9.40
1 nemška marka		14.65
1 angl. funt		257.00

Zverinski zločin obupanca — Osumljen, da je umoril očeta — Leskovšek obsojen — Delavstvo na cesti — Kraj izgnancev — Grehi staršev — — Samomor v kavarni —

Srditi boji na severnem bojišču se nadaljujejo

Angleži utrjujejo Aden

Asmara, 12. febr. Dopisnik agencije T. O. poroča: Na severnem bojišču so se pričele velike bitke. Radi težkega položaja, v katerem so se nahajale italijanske čete v sektorju Makale za časa obiska maršala Badoglia, je Badoglio takoj po prihodu v Asmaro sklical vrhovni vojni svet in mu poročal o mučnem položaju. Vrhovni vojni svet je odločil, da se takoj odpošljejo vse sveže moči, ki taborijo v Asmari, kakor tudi vse one, ki so v Masaui in Agordatu na fronto, že izčrpane pa se odpokličejo, da se odpočijejo. Abesinske čete so radi umika teh izčrpanih italijanskih čet napredovale, dokler niso zadele na sveže italijanske moči. Vsa letala, vsi topovi in tanki so bili v akciji. Ofenziva se je posrečila in so Italijani vrgli Abesince daleč proti jugu. Pri umiku so italijanske čete razpele na mnogih krajih bodečo žico, ki je zelo zadržala Abesince. Ker je maršal Badoglio svoj neuspeh zadnjih dni zadostno opravičil, smatrajo, da ne bo odpoklican v domovino.

Zadnji čas je prešlo nekaj angleških vojnih ladij Sueški prekop. Kot je doznal dopisnik, se vrši intenzivno zbiranje angleških pomorskih sil v Adenskem zalivu. V zalivu se nahajati že dve matični ladji za letala. Aden se z vso silo in hitrostjo utrjuje.

Naj me zapro do smrti!

Zločin obupanca

Z mesarskim nožem jo je zabodel

Maribor, 12. februarja

Ves Maribor je danes razburil strašen dogodek, ki se je odigral ob pol 12 uri na državnem mostu. 43 letni brezposelni mesar Ferdinand Knapič je sredi mosta z dolgim mesarskim nožem zabodel 45 letno Terezijo Konrodovo, stanujočo na Tržaški c. Okoli pol 12 ure se je branjevka vračala s trga proti domu. Spremljala jo je tudi 3 letna hčerka trgovca Karla. Ob istem času je prihajal v nasprotni smeri na drugi strani mostu brezposelni mesar Ferdinand Knapič, stanujoč v Jelačičevi ulici št. 6. Ko je zagledal Konradovo, je urno stopil k njej. Brez besed je izvlekel izpod sukniè dolg mesarski nož in 10 do 12 krat zamahnil po Konradovi, ki se je v istem hipu zrušila na tla. Prvi ji je pritekel na pomoč trgovski potnik Slavko Černetič in jo skušal dvigniti. Po groznem dejanju je Knapič hladnokrvno vrgel nož čez ograjo v valove Drave in mirno krenil naprej proti Glavnemu trgu.

Trgovec Hergan, ki je opazoval dogodek, je nemudoma stekel čez most in obvestil o dogodku stražnika, ki je koj nato aretiral Knapiča. Naš poročevalec je odhitel na policijo, kjer je o umoru izvedel naslednje podrobnosti:

Umorjena Terezija Konradova je že pred leti zavarovala morilčevo mater Ano Knapičevo pri »Ljudski Samopomoči« za večji znesek. Leta 1934 je Ana Knapičeva umrla in v oporoki zapustila del vsote tudi svojemu sinu mesarju Ferdinandu. Po njeni smrti je Konradova dvignila ves denar in ni hotela Knapiču ničesar izlačati. Po mnenju Knapiča bi moral on dobiti še okoli 3.000 dinarjev, toda Konradova niti na ponovne zahteve ni hotela o tem ničesar slišati. Prišlo je tudi do pravde, ki še teče. Ko je danes Knapič srečal Konradovo na mostu, ga je tako pogrelo, da je stopil k njej in jo zabodel. Vsaka pomoč je bila zaman. Morilec je po dejanju ostal popolnoma hladnokrven. Našemu poročevalcu je v razgovoru dejal:

— Sem brez dela. Ob dediščino so me spravili. Sedaj sem napravil konec. Naj me zapro do smrti.

Dogodek je vzbudil v Mariboru pravcato senzacijo in razburjenje ter se na najrazličnejše načine komentira.

Zmagovalec v smuku in slalomu v Ga-Pa Franz Pfnür (levo) z Gustavom Lantschnerjem, ki je bil drugi. V sredini je zmagovalka Kristl Cranz, ki si je priborila zlato kolajno. Slika jih kaže po zmagi, ko si čestitajo

Nadaljne najnovejše vesti na strani 7.

Francoz Emile Allais, ki si je priboril v alpski kombinaciji v Ga-Pa bronasto kolajno, ker je bil tretji na cilju

Nov rekord v plavanju

Berlin, 12. febr. Znani ameriški plavalec Peter *Fita* je popravil svoj lastni svetovni rekord v plavanju v crawlu. *Na 100 m je dosegel čas 56.4 sekunde.* Njegov prejšnji rekord, ki je bil postavljen 5. marca 1935, je bil 56.6 sekund.

Maribor

m— Narodno gledališče. Četrtek 13. februarja ob 20.: »Kariera kanclista Winziga«. Red A. — Petek, 14. februarja: Zaprto.

m— Kino. Grajski: Nemški velefilm »Črne rože«. — Union: Sijajna veseloigra »Na poslednji postaji«.

m— **Žetev smrti.** V Pristavi je umrl tamkajšnji posestnik in veletrgovec Edvard Zupanc. — 70 let star je umrl v Mariboru trgovec Anton Lampo. Preostalim naše sožalje!

m— **»Pies v Savoju«,** znana Abhramova opereta bo doživela še ta teden premijero v mariborskem gledališču. Režira Anton Harastović, dirigent je Lojze Herzog.

m— **Odpuščeni — sprejeti.** Pred tedni je mestna občina odpustila 30 občinskih delavcev. Sedaj so jih zopet sprejeli na delo, vendar s slabšo mezdo.

m— **Prireditev »Nanosa«.** V soboto, 15. tm. bo v vseh prostorih Narodnega doma »Primorski ples«, ki ga priredi društvo primorskih akademikov »Nanos«.

m— **Tekme za prvenstvo SKJ.** 14. 15. in 16. tm. bodo na Pohorju smučke tekme za prvenstvo Sokola kraljevine Jugoslavije. Za prireditev vlada veliko zanimanje in se vrše velikopotezne priprave.

Kaj vse ljubezen stri

Komaj 19-letna delavka Veronika P. iz Studencev se je sprla s svojim ljubčkom in se je zaradi tega tako razžalostila, da je sklenila dati slovo temu življenju. Skoraj do nezavesti se je napila alkohola, za nameček pa še ocetne kisline. Domači so jo spravili v mariborsko bolnišnico, kjer so ji zdravniki izprali želodec in ji tako rešili življenje.

m— **Poročilo s Pohorja.** Mariborska koča: temperatura —14, 4 cm novega pršiča na podlagi 100. Smuka prav dobra!.

Za 8000 Din je osleparil

bivši uslužbenec Franc Manko služkinjo Terezijo Slano iz Plinarniške ulice. Pod pretvezo je od nje izvabil 8 tisočakov ter nato z denarjem neznanokam izginil. Policija skuša priti na sled nepoštenjaku.

Celje

Knjige Kmetijske Matice še lahko dobite v Celju Prešernova uli 6/I.

V Šoštanju je padel na nekem pločniku pretekli ponedeljek in si zlomil nogo nad kolenom 72letni posestnik Franc Sjter iz Bric pri Velenju.

Redna seja pododbora Zveze kmetskih fantov in deklet se vrši v nedeljo 16. t. m. Udeležba odbornikov obvezna.

Zabodel ga je

Ko je šel pretekli teden zvečer 24letni pesestnikov sin Franc Jerovšek iz Stranic peš iz Celja domov, ga je na cesti na Frankolovem napadel neznan moški in ga z nožem zabodel v levo stran prsi in mu prizadejal težke poškodbe.

— **Ali že veste,** da Vas čaka na V. družabnem večeru **primorskih akademikov** v soboto 15. t. m. ob 20. v Trgovskem domu dosti prijetnih presenečenj. Letos bodo prvič plesali: **pomladanski valček,** ki bo ustvaril res pomladansko razpoloženost. Narodne noše dobrodošle in vabljene!

Očeta je umoril?

Osumljen sin, čigar oče je zagonetno izginil

Maribor, 12. febr.

Pred 11 leti je bil pred tukajšnjim sodiščem obsojen trden posestnik 60-letni Anton Kozjek iz Zg. Kaple pri Prevaljah na robijo zavoljo požiga in suma, da je ubil brata. Ker se je v zaporu lepo obnašal, je bil lani izpuščen iz ječe. Na domačem posestvu je gospodaril njegov sin 29-letni Anton. Toda odslej je šlo posestvo rakovo pot. Fant se je vdal pijači in zapravljanju, in ko je oče prišel iz zaporov, je bilo prej tako trdno gospodarstvo le še trhla razvalina. Oče je zatorej odločno zahteval od sina obračun za zapravljeno imovino. Temu pa se je sin uprl in zavračal očeta na surov način. Iz prerekanja so nastali resni spori, ki so često končavali s pretepi. Naposled pa je začel groziti, da bo očeta ubil. Razmere so postale doma skrajno napete. Oče je trepetal za svoje življenje in pri sosedih jokajoče tarnal, da ga bo sin ubil. Sin pa je postajal z vsakim dnem bolj zakrknjen in surov.

Lansko leto je v aprilu oče nenadoma brez sledu izginil. Vaščanom se je to zdelo silno sumljivo. Za dogodek se je začela zanimati tudi oblast, ki pa ji je sin na vprašanja pojasnjeval, da je oče neznanokam odpotoval. Govorice, da je sin spravil očeta s sveta, pa se niso hotele poleči. Končno so orožniki aretirali fanta in ga prepeljali v mariborske zapore. Mladi Kozjek zanika vsako krivdo in povdarja, da z očetovim izginotjem ni v nobeni zvezi. Vendar pa prihaja v svojih izjavah v znatna protislovja in sploh želo zmedeno govori, tako da bo naposled le moral pod težo okoliščin priznati svoje strašno dejanje, ki ga je izvršil nad lastnim očetom.

Mraz je vsega kriv

Ljubljana, 12. februarja.

Mrzel val je zajel tudi našo deželo. Ljudje kašljajo kot za stavo. Strgani čevlji, pretenka obleka ter sploh pomanjkanje pomagajo k obolenju! Kot pa oboli poštenjak, oboli tudi uzmovič. Zato so si neznani tatovi v skladišču v Vošnjakovi ulici kar na debelo oskrbeli z lipovim cvetjem, ukradli so ga kar 100 kg, vrednega nad 2000 Din, tako da jim ne bo treba dolgo več kašljati. Še nekaj medu bo treba in sladkorja, pa bo zdravilo popolno. Torej: medičarji, pozor! Sicer ga bodo pa tatovi skušali gotovo tudi nekaj prodati!

Tatvine koles se še vedno ponavljajo! Ne pomagajo ne tablice, ne verige! Sicer si pa znajo kolesarski tatovi izborno pomagati. Ukradenemu kolesu poberejo vse količkaj vredne dele ter tako oskubljeno kolo puste v kakem jarku. Potem pa iz posameznih delov sestavljajo na videz povsem nova kolesa. Dokler policija ne izsledi kakšne skrite mehanične delavce ali še celo tovarne, ki sestavljajo taka kolesa ter prodajajo kot tatinski »dumping«. Sicer pa tatvina koles zadnje čase veliko bolj uspeva sedaj na deželi, kot pa v mestu. Zgodilo se je celo, da je nesrečni ukradenec poslal pravega tatu na izposojenem kolesu za namišljenim tatom. Da pa ta ni pripeljal tatu je umevno, ker je bil baš on tat! Lahkovernost ljudi je še vedno velika! Varnostni organi naj bi na deželi posvetili tem tičem večjo pozornost!

Bolnica danes ni sprejela drugih kot že poročano na drugem mestu, samomorilca Franca Mulca, ki pa je tudi umrl! Niso mu mogli pomagati! Sicer sprejemajo ves dan vse mogoče bolnike. Priprost kmečki voz, par vreč slame, na tej postelji kak ubožec! Domača srenja se ga je naveličala, postal je ljudem odveč in v breme. Če že ne drugega, ga v bolnici dobro skopljejo ter očistijo in ga vrnejo, da nadaljuje svojo žalostna pot po svetu.

— **Sočani in prijatelji pozor!** V soboto 15. t. m. bo nastopil v salonu »Pri Levu« ob ½21 tretjič v našem društvu obč. svetnik **prof. Evgen Jarc** kot predavatelj z zelo aktualno, interesantno in povsem zanimivo temo, ki zasluži pozornost javnosti, in sicer **»Izrehod v carstvo kljukastega križa«.** Predavanje bo vsestransko izčrpno tako, da bomo imeli priliko se seznaniti z vsemi sedanjimi razmerami velike Nemčije. Za ta večer pričakujemo velik obisk, nakar vse opozarjamo, da pridejo pravočasno. Vabljeni vsi, vsi dobrodošli in vsem prost vstop.

Smrt uglednega gospodarstvenika

Poljčane-Pristava, 12. febr.

Naš kraj in vso okolico je včeraj presenetila žalostna novica, da se je za vedno poslovil od nas ugledni posestnik in veletrgovec ter zaslužni župan g. Edvard Suppanz.

Pokojnik je bil kot trgovec priznan ne le doma, ampak tudi daleč po svetu, kot človek pa vzor prijaznosti in dobrote.

Tudi kot župan si je za domačo občino pridobil obilo zaslug in je bil splošno priljubljen in spoštovan. Kot sila podjeten trgovec je organiziral nakup jajec in deželnih pridelkov ter izvoz nega blaga v inozemstvo; s čemer je izdatno pomagal našemu domačemu gospodarstvu. Zlasti je občutila gospodarske uspehe njegovega dela naša okolica, ki je svoje pridelke laže spravljala v denar.

Pokojnika ohranimo trajno v častnem spominu, žalujoči rodbini veljaj naše toplo sožalje!

Beseda dneva

Tako pravi Gospod: Ne hvali se modri z modrostjo svojo, in ne hvali se mogočni z mogočnostjo svojo, tudi ne bogati z bogastvom svojim; ampak s tem se naj hvali, kdor se hvali, da ume in spozna mene, da sem jaz Gospod, ki delim milost, sodbo in pravičnost na zemlji.

(Knjiga Jeremija proroka, pogl. 9, 23—25).

Razgovori s čitatelji

Moč ideje

Ljubljana, 12. februarja

Prijatelju patriotu, ki ga spričo raznih nevarnih pojavov sedanjega časa skrbi bodočnost domovine:

Prijatelj, nad vsem našim državnim življenjem stoji in mora stati ideja. Ideja pa živi neumrljivo v duši naroda. Režimi se menjavajo, narod pa ostane. In ideja, ki je naš jugoslovanski narod združila, ga bo vedno tudi držala skupaj in ga srečno vodila skoz vse viharje in pretrese.

To je naša nacionalna ideja, ki jo moramo gojiti v lastnem življenskem interesu. Poleg nje pa moramo, ako hočemo igrati veljavno vlogo v skupnosti narodov, gojiti tudi človečansko idejo.

Spominjamo vas tu na krasne besede, ki jih je v nedeljo izgovoril češkoslovaški min. predsednik dr. Milan Hodža na Masarykovi proslavi v Parizu. Poudarjal je, da je bil Masaryk za češkoslovaški narod ideja in zato za svoj narod nezlomljiva sila. On je vodil svoj narod od patriotizma in tistega svetega egoizma do ideje človečanstva. Znal pa je tudi povesti svojo državo na pot trdne in široke demokracije.

Za stanovitnost vsake demokracije je predpogoj, da ima trdne korenine v duši narodovi. Drugi temelj demokracije pa je disciplina. Zato treba zlasti mladim demokracijam, da gojijo nravstveno avtoriteto, in to je znal Masaryk ucepiti češkoslovaškemu narodu.

Glede na zajednico narodov pa je dejal dr. Hodža: Narodom srednje Evrope ne zadostuje, da so dosegli politično neodvisnost. To jim nalaga dolžnost, da svobodno razvijajo vse intelektualne in nravstvene sposobnosti v cilju obogatenja velike dedščine humanitete. To je pa mogoče doseči le z medsebojno izmenjavo narodnih kultur in s tovariškim skupnim delom narodov tako na polju politike kakor na duhovnem polju.

Daj nam naš vsakdanji kruh!

O tistih, ki čakajo hrepeneče na lepšo bodočnost

Maribor, 11. februarja

Dragi tujec, ko prideš v Maribor, boš videl nekaj lepih palač, občudoval boš promenado na Aleksandrovi cesti, zadivila te bo posebna mestna četrt gosposkih vil, poleti te bo morda zamikalo najmodernejše kopališče na otoku, očarale te bodo mariborske lepotice, omamilo žarko štajersko vino, ne boš mogel prehvaliti zabavišč in kaj še vse. Če imaš denar, bodo Mariborčani že sami poskrbeli, da boš mesto zapuščal z lepimi spomini. In vendar se ne boš mogel pohvaliti, da poznaš naše mesto. Najbrže ti ne bo dano, da bi ugledal in spoznal še drugo stran, ker smo ljudje pač taki, da tujcu radi razkažemo samo lepoto, vse kar je žalostnega pa spretno prikrijemo.

»Daj nam naš vsakbanji kruh«, moliš morda tudi ti, kot molijo vsi oni, ki se iz dneva v dan s trdim delom, z znojem na licih in z žuljavimi rokami bore za košček kruha, ali pa kot oni, ki sta jih čas in razmere prisilila na brezdelje. A pri vseh teh: po fabrikah, po delavnicah, po uradih, na cesti, v skromnem kmečkem domu, postaja molitev vse bolj brez haska. Morda da Bog hoče tako — —

Bodi tako ljubeznjiv dragi gost in se z menoj pomudi trenutek pri mojih znancih.

Kako živiš, Zofka?

Nad Mariborom je še trda noč, v zvonikih bije tri ali štiri. Po zapuščenih in skromno razsvetljenih ulicah odmevajo hitri koraki: delavci in delavke hite v fabrike. Tisoče in tisoče požirajo dan za dnem fabriška žrela.

V teh zgodnjih jutranjih urah je včasih videti kričeča nasprotja. Mimo delavca švigne eleganten avto: jara gospoda se vrača z veseljačenja, ko uboga proletarska para hiti na tlako. Kdo bi zameril trpinom kletev, ki sikne skozi stisnjene zobe— — —

Tudi Zofka je med temi, ki hite na delo. Stanuje nekje blizu. Hoč, poldrugo uro ima do fabrike. Vstane vsako jutro ob treh, ob petih mora že biti pri stroju. Delati mora osem ur. Ob treh popoldne je doma, použije skromno kosilce, potem opravi domača dela — in že je zopet večer ter noč. Tako dan za dnem.

»Kako živiš Zofka?« vprašam.

»Eh, slabo«. Drugega odgovora nisem pričakoval. Zofka pravi: »Sem se že vsemu privadila, zaslužek pa bi lahko bil boljši.

»Koliko zaslužič?«

»Na uro en dinar in petindvajset par. Kar računajte, koliko dobim tedensko, pa še davek in bolniško blagajno odštejte — —«

»In s tem živiš?«

»Bolše je kot nič. Vsaj za kruh imamo. Pred leti smo štrajkali. Pa veste, kaj je dejal pri pogajanjih naš šef? Za delavca da je dnevno dovolj en dinar za hrano. Kupi si naj kruha in malo čebule — —«

Tako hrano bi res privoščil gospodu šefu. Dober tek!

Kupite luk!

Tam z Dravskega polja, peš in na vozovih prihajajo v Maribor »lukarji«. V kolikor ne prodajo čebule na trgu, jo prodajajo potem od hiše do hiše.

Stara ženica, vsa betežna, je potrkala na vrata.

»Gospod, če bi kupili luka? Dva dinarja kranel«.

Naročje ima polno spletene čebule. Oči zro proseče.

»Imamo še, Drugič gospa«.

Pa se ženici vlijejo po uvelih licih solze. »Prosim kupite. En sam krancl kupite, da bom lahko šla še pred nočjo domov. Lepo prosim — —«

Kupil sem dva venčka. Ženica je zadovoljna.

»Gospod ne vedo, kako je hudo« pravi. »ljudje hočejo imeti vse zastonj. Pravijo, da ni denarja. V mestu ga ni, mi ga tudi nimamo, pa naj vrag ve, kje je — — Včasih je tako, da še za sol in vžigalice nimamo — —«

Vidiš, pa je tisoče takih revežev. Vsaka kmečka hiša čuti zlo današnjih dni. Toliko žrtev samo za kos kruha in za zemljo. Poglej na trgu, alj pa ko te nagovori, v lice kmeta in kmetice, kako je zdelano in izsušeno. In pobaraj tega in onega, vsak ti bo odkril bednost svojega življenja, zgodbe, ki jih nihče ne zabeleži, ker je vsakdanja. In vendar molijo vsi k Bogu za vsakdanji kruh — — —

Ko bi bil denar

»Kako je mojster Luka?« pozdravim, ko stopam v čevljarsko delavnico.

Mojster ne dvigne glave, s trudno staro roko zabija v podplat lesene žebljičke.

»Po starem, saj bolše ne more biti. Če ni denarja, je križ —«

Delavnica mojstra je bila nekoč ugledna, trije pomočniki in dva vajenca so pomagali Luki. Danes je sam. V kotu je kup starih čevljev, ki čakajo popravila.

»Sedaj popravljamo še samo stare škarpe. Pravijo, da je kriv Bat'a, a ni res. So taki časi, ko ni denarja in ljudje morajo kupovati, kjer je najcenejše. Ko bi bil denar, bi lahko vsi dobro živeli — — Bomo pač tako dolgo,

»In potem?«

dokler se bo dalo — — «

»Potem? Eh, bo že nekako!« in mojster zamahne z roko.

Kaj je kriza

Gotovo poznaš tega ali onega uradnika. Zadnjič sem srečal gospoda N. N., ki je moj stari znanec. Novinarje sovraži prav tako kot one, ki so mu znižali plačo.

»Pojdite z vašim lari-fari nekam!« se huduje. »Pišete o stavkah, brezposelnosti, o stradanju, samomorih iz obupa in veliki gospodarski krizi. Nič pa ne poročate, da po mariborskih barih še poka šampanjec, da po igralnicah še igrajo za tisočake, da si »obubožani« fabrikanti kupujejo luksuzne avtomobile in da nekateri še vedno hodijo v draga italijanska letovišča zapravljat stotisoče našega denarja. In to naj bo kriza?«

»No, kaj je po vašem mnenju kriza?« vprašam.

Mož je samo malo pomislil in izrekel čudovito definicijo pojma:

»Kriza je privilegij malih ljudi, konjunktura za petične in slepilno sredstvo za merodajne! Pa to zapišite, če se upate!«

»Bom, sem mu obljubil.

★

A kaj bi še odkrival pekoče rane, ko jih ima vsak dovolj sam! Posebno še mi, ki nam ob zibelki ni kumovala boginja Fortuna. Pravo lice našega mesta in naše dobe pa se odraža v predmestjih po kleteh in podstrešnih izbah, v vagonih in barakah, v skromnem kmečkem domu. Tu smo doma oni, ki čakamo svetlejšo bodočnost in popolno uresničenje molitve »Daj nam naš vsakdanji kruh — — «

—ob—

— Hej gospod, tale klobuk in suknja pa ne bosta vaša!

— Kaj pa še! Samo nekoliko slabše sem spodaj oblečen!

Grehi staršev

se maščujejo do sedmega rodu in vpijejo do neba

Ljubljana, 12. febr.

Tam v skriti Streliški ulici stoji sredi vrste stavba, v kateri se zdravijo naši najmlajši! Ko stopiš v vežo, boš mogoče pričakoval otroškega vrišča ter joka, pa se motiš! Kaže, da se tej deci ne ljubi več jokati! Prijazna sestra te dobi v svoje okrilje in začne se križev pot! Grehi govorijo!

Črte, ki pomenijo življenje

Prva soba! Železne posteljice in v vsaki dete! Na koncu postelje listek, na njem med drugim cikcakaste črte, ena črna, druga rdeča, včasih gresta črti vzporedno, včasih se križata, včasih natančno ena od druge proč! Za to malo bedno bitje pomenita ti črti nič več in nič manj, kot — življenje! Toplota ter utrip srčka! Poleg tega je na tem listku tudi označena bolezen! Ogled malih bolnikov je čestokrat prav porazen!

Grehi, ki vpijejo do neba

Na levi deklica, Ančka je! Tako okoli enega leta ima! Oči popolnoma navzkrižu, obrazek ves spačen, bolestno in prilajeno stoka. Blazna rojena, blazna bo ostala vse življenje! Zakaj je taka? Sestra skomigne z rameni: vem, ne mara obremenjevati staršev, ki so pravzaprav krivi te blaznosti!

Drugo dete. Levica komaj naznačena, pri hoji čudno otepava okoli sebe. Pregledali so komaj nekaj decimetrov dolgo roko ter ugotovili, da bi se dala vstaviti umetna kost, samo ročica bi bila tedaj mrtva! In sedaj razmišljajo: ali komaj 20 cm dolga roka, sicer pa živa; ali normalna, a zato pa mrtva!

Tretje dete! Zadaj v glavi so mu odprli lobanjo, izčistili gnojni izvleček, rana je že zaceljena! Mali enoletnik je že na najboljšem potu okrevanja! Možganski tvor! Zgrozi se človek: grehi, ki vpijejo do neba,

Sedaj pa v sosedno sobo! Ob steni stoje lesena stojala, vrhu teh košarice! Sem ter tja se kaj zgane v teh košaricah! Sicer pa vlada tukaj skrivnosten mir! Pa začniva kar na levi zopet!

Posledice spolnih bolezni

Vodena glava. Deklica stara šest mesecev! Malo telesce, kot igračka, zato pa glava v nadnaravni velikosti, najmanj za liter povečana velikost! Zgrozim se kako narava karikira in kako žalostne so takele karikature! Suhe ročice stiskajo konček trakca od jopice kot zadnji konček življenja!

Poleg čuden obraz starca! Saj to je vendar dete. Starost: eno leto in pol! Posledica spolnih bolezni staršev! Dete sicer te nima, zato pa so posledice grozne! Glava je prepletena s tankimi žilicami, kožica kot svilen papir! Točno razločiš mišičevje, vse koščice ter žilice! Obrazek zgubančen v stare gubice, prava starčkova miniatura! Z glavo suče po blazini, kot da bi iskal mamice! A ona k njemu ne sme! Vzeli so ji ga, ker je spolno bolna!

In to se vrsti kar naprej! Vsako nebogljenče nosi posledice grehov svojih staršev, direktno ali vsaj indirektno. Ko sva tako ogledovala s sestro te grehe, pa pokuka skozi vrata v dolgi srajčki, kot angeljček iz samih nebes, drobna deklica. Šele ko okrene glavo, opazim, da sploh nima enega očesa, izgubila ga je, ko je še sploh ni bilo na tem svetu! Žalosten produjem življenja!

V kotu leži mala deklica, tako nepočakana je bila, da je na vsak način hotela na bedni svet. Čeravno je že dva meseca stara, še vedno dolguje življenju en mesec! Šele tedaj bo postala cel človek in bo lahko ugotovila: rojena sem! Sicer pa krivda, saj veste čigava!

Do sedmega rodu . . .

In to gre od postelje do postelje! Sestra razlaga, da niti kredita za trakce nimajo! Navadno pusti odhajajoči bolnik nekaj jopic ter nekaj pleničk in te potem porabljajo ostali bolniki! Niti za te nimamo!

Ko odhajaš iz te bolnice, te obdajajo ista čuvstva, kakor bi odhajal iz blaznice! Silnega poraznega vtisa se ne boš znebil zlepa! Vsi ti spačeni obrazki, čudno zavite oči, uvele ročice in nožice, debele glave glasno kličojo božje besede: Grehe staršev bom maščeval do zadnega rodu!

Slike iz sodne dvorane

Z avtom in 70 jurji v novo leto

Ker so bili jurji ukradeni, je dobil 2 leti robije

Celje, 11. februarja

V razpravni dvorani so sedeli danes za veliko, zeleno pogrnjenjo mizo trije sodniki, ob stranskih mizah pa državni tožilec dr. Rus in zagovornik dr. Hrašovec.

Na zatožni klopi pa je sedel 23 letni Viljem **Leskovšek**, brezposelni strojni tehnik iz Ježice pr. Ljubljani. 29. in 31. decembra 1935 je svojemu stricu Gabronu Jožefu v Sv. Petru pod Sv. Gorami iz pločevinaste škatle ukradel 70.300 Din gotovine in samokres, vreden 200 Din.

Ni mislil vsega . . .

Dosedaj še neobsojeni Viljem Leskovšek je v lanskem decembru bival nekaj časa pri materi Gabrona Jožefa, ki je gostilničarka v Sv. Petru, dočim pa je Gabron stanoval v gornjem prostoru iste hiše. Ker še ni dolgo, odkar je prišel iz Amerike, je imel Gabron tudi precej denarja, ki ga je imel spravljenega v pločevinasti škalji v omari. Ko je 29. decembra p. l. šel Gabron nekam z doma, mu je Viljem izmaknil iz omenjene shrambe 1000 Din. Te tatvine pa Gabron, ko se je vrnil, še ni opazil, temveč šele na Silvestrovo ponoči, ko je zopet s svojo ženo prišel domov po nekem obisku.

Istega večera se je namreč Viljem zopet lotil Gabronovega denarja tako, da je z vetrihom odprl sobna vrata in iz omare vzel ves denar, 69.300 Din. Na vprašanje sodnika, zakaj je denar vzel, pravi Viljem, da ni mislil vsega, temveč le enega ali dva tisočaka, da bi se lahko peljal v Zagreb. Ko pa je ravno brskal po tisočakih, je po stopnicah poropotal klapec in Viljem je vtaknil v žep kar cel zavitek bankovcev ter zbežal iz sobe. Pri taki naglici je še pozabil vetrih v ključavnici sobnih vrat in naročil najbližjemu šoferju, da ga je odpeljal v Celje.

Razkošno silvestrovanje

si je Viljem Leskovšek privoščil v Celju. Takoj je poiskal nekega svojega prijatelja, s katerim je bil pri vojakih. Ta je imel s seboj še svojega prijatelja in vsi trije so najprej krenili k Zamparutti. Tu so si privoščili najboljšo večerjo in popili nekaj steklenic šampajnca. Viljem je bil za vso »ceho« plačal 400 do 500 Din. Od Zamparuttija so šli na neko silvestrovo zabavo v Narodni dom, kjer pa so pili največ le šampajnca in Viljem pravi, da se mu zdi, da je večkrat plačal mesto s 100 Din kar s tisočakom.

Prijatelj ga je ovadil

Ko so si v veselem razpoloženju za srečo in veselje v Novem letu segali v roke, se je še nekdo spomnil, da bi se bilo dobro peljali z avtomobilom. Iz Žalca nazaj v Celje, od tod pa v Kranj. V avtomobilu pravi Viljem, da je naštel okrog 66 tisočakov. V Kranju, kamor so prispel ob 7 zjutraj, je dal šoferju 700 Din, enemu od svojih spremljevalcev pa 1.600 Din. Ta spremljevalec pa je bil sin trgovca K. iz Celja, ki je nesel 1.600 Din v Kranju na orožniško postajo in zadevo prijavil. Viljem si je poiskal v neki gostilni prenočišče, kjer je bil ob 9. že aretiran.

K razpravi je prišel tudi Gabron Jože, ki je razlagal, kako se je, ko je doma opazil tatvine, odpeljal za Viljemom v Celje in dalje v Kranj. Od vsega zneska je dobil nazaj še 61.293 potjo zagnal iz avtomobila. Din, revolver pa je Viljem med Kranjski orožniki so Viljema predali ljubljanski policiji, katera ga je eskortirala v Celje.

Obsodba

Leskovšek Viljem vso tatvino v celoti in podrobnostih priznava. Občina Ježica sporoča, da je neoporočen, Gabron pa pripomni, da so starši rekli, da ga ne marajo več radi tako velike tatvine in nepobolšljivosti pod streho. Ko se po daljšem posvetovanju sodni senat vrne v razpravno dvorano, predsednik razglasi sodbo: Viljem Leskovšek je obsojen na 2 leti in 2 meseca robije in 3 leta izgube častnih pravic. V kazen se mu všteje preiskovalni zapor. S strogim obrazom in s solzami v očeh je na predsednikovo vprašanje Viljem odgovoril »razumem« in končno pripomnil, da se bo pritožil radi previsoke kazni.

Kraj bednežev in izgnancev

Obisk pri prebivalcih ljubljanske Sibirije

Ljubljana, 12. febr.

Široka je ruska stepa! Zadovoljen jaše po njej kozak. Zategla pesem gre po planjavi. V tem je vsa lepota ruske zemlje. Tam na robu je Sibirija. Kraj pregnancev, kraj kaznjencev; kraj očiščevanja, pa tudi kraj padanja iz greha v greh. Zato tudi: kraj izgubljencev.

Žalostni domovi

Ampak dragi moji: nimam v mislih to Sibirijo. Tam na robu Ljubljane, v kateri stoje ponosne palače, kopica socijalnih ustanov, in vse take reči modernega sveta, tam na robu te Ljubljane je Sibirija. Pod trnovskim zvonom, na cesti, ki vodi v Mestni log že srečavaš te izobčence. Hiše so redkejše, kmalu si v logu. Začne se Cesta dveh cesarjev, no, kmalu smo tam. Šele ko prideš čisto blizu te kolonije, zagledaš proč na levo stran ceste med drevje potisnjeno naselje. Kdor prvič tu sem zaide, ne bi verjel, da so tukaj bitja slična nam. Tu ni elektrike, ni centralne kurjave in angleških stranišč, ni kopalnic. Ampak tudi ni prave strehe, ni niti celih sten, sploh ni tal, ni oken in tudi ni vrat. Nekaj desk navpik, nekaj počez, mogoče luknja v deski, najenostavnejše vdelane razbite šipe in to je — hiša in dom. Voda teče vsepovsod notri, veter puha ven in notri. Nekaj opek, star železen dimnik in štedilnik je gotov. In v takem domu prebivajo ljudje, se rodijo in umirajo.

Betlehemska štimunga

Sredi zime je bilo. Obiščem tako družinico. Mož je privlekel od nekod star železen, a temeljito razbit dimnik, ga vtaknil v streho. Nekako pod dimnikom je iz opek sezidal »kamin«. Žena je pristavila nekaj izprošenih loncev in začela se je kopelj nekaj mesecev starega otročička. Pred očmi mi je stala vizija betlehemskega otročiča. Pa ta je vsaj imel oslička in volička, da sta dihala vanj. Ta revček niti tega nima. Razumel sem vzrok bele kuge in nisem obsojal, zato sem se pa zgrozil: človek! In dostojanstvo, ki je bilo nekoč združeno s tem imenom? Daleč smo!

Pa drugi obisk. Ubogi ruski begunec; ironija usode je vrgla tega človeka baš v to našo Sibirijo. Dejal mi je, da je to krivica za — rusko Sibirijo. Alkohol ga je vrgel najnižje, skruni človeško dostojanstvo ter čast, skruni svoje poštenje ter svojo — kri!

Morfinist

Pa tretji tudi tam od severa, prav za prav Ukrajinec. Povabi me z gesto vredno dvornega ceremonijerja v svojo kolibo.

— Vi pa niste tam v Rusiji stanovali v takile kolibi?

— Njet, gospod moj!

In mož razvije pred menoj dramo svojega življenja. Lasje na glavi so se mi ježili! Njega so boljševiki zvezali. Moral je gledati divje orgije z njegovo ženo in hčerko ter z divjimi Kačaki. Obe sta se divje branile, dokler ni žena izdrla hipoma samokres najbližnjemu divjaku ter z dvemi streli usmrtila hčerko in sebe! Divjaki niti mrtvih trupel niso spoštovali. Mož mi je le z bolestjo izdavil iz sebe te besede, grebel s pestjo po cunjah, ki so njegova bedna postelja. Nisem mu vedel kaj reči, sram me je bilo pred to silno bolečino zrelega moža. Vedel sem pa takoj: ko bom to napisal, bodo dejali, da reporter namenoma dela senzacije. Prosim vas pa: poglejte sami. Ponudeno cigareto je z vso sapo vlekel vase, išče omamnega strupa, nikotin naj mu vsaj ustvari meglen privid lepših dni. Sicer je pa tudi — morfinist. Bog ve, če je res, kar je pripovedoval.

V tej mešanici narodnosti, nazorov, moralnih stopenj, lepih in slabih lastnosti pa odraščajo otroci. Pri tajnih razpravah na sodišču se pa razgali vsa ta bedna socijalna slika. Pa kje so že ti ljudje od tega? Lačni, razcapani, samo enkrat siti, se razžarijo v alkoholu, divja hotnost jim narekuje zakone ter postave. To je pač »periferija«.

Grozno kladivo življenja

Med temi reveži, potrebnimi ne kazni, temveč pomoči, se pa blesti tudi duševna veličina. Revne bajte, a vendar vse, kar vidiš, je z veliko voljo do boljšega življenja. Sicer še vedno bije skozi vso veliko voljo neusmiljena revščina, toda skrbno zabit košček najdene pločevine, za vratni tečaj porabljen konec usnja, košček strešne lepenke na strehi in vse take malenkosti vendarle budijo vero v delavnost. In vsaj željo, da bi rad delal.

— Vas mora pa vendar zebsti v tejle kajžici?

— Gospod, seveda nas zebe!

— Ste že precej stari očka!

— Petdeset sem proč!

Križ božji! Imel sem ga za osem desetletnika, pa jih ima šele petdeset! Grozno ga je moralo življenje kovati!

— Tamle v tistih bajti je pa sin z družino.

— Aha, imate vsak svojo. Mož se trpko nasmehne ter krevsa z menoj v sinovo »vilo«! Vstopimo! Mlad možakar, mlada žena, pet otrok! On brez dela, ona brez dela, ostali pa samo lačni — kljunčki.

Kupiti je hotela otroka

Kot spominske podobice z božjih poti se mi zdijo te glavice. Zlati kodrčki, modri očesci, beli zobki. Nekoč jih je obiskala mlada elegatna dama iz mesta, mi pripoveduje žena. Užaljeno je vzkliknila: Za vraga, zakaj imajo berači tako lepe otroke? Hotela je enega seboj da bi ga posinovila, zato je pa ponujala večjo vsoto denarja! Ljubeče materino srce ni dopustilo, da bi prodala otroka. Dama tega ni razumela, bila je ogorčena, ter je še celo poskušala intervenirati na socijalnem uradu, da naj odvzamejo eno dete, češ, da mati in oče nista zmožna rediti, še manj pa vzgajati toliko otrok, ker sta oba brez zaslužka. Kot tehten vzrok je navajala — pohujšanje otrok, ker vsi bivajo v eni in isti sobi, dveh pa koliba sploh nima! In peto nebogljenče se je baš tedaj pripravljalo na svet! Kmalu bi obveljala volja damice.

Tako živi več sto ljudi

V dvajsetem stoletju bi se izvršil vzakonjeni rop malega, a srčkanega deteta. Mati se je z vsemi silami uprla temu ter še celo — zagrozila, da ostale v tem slučaju — pobije! In dete je ostalo materi. Bog je dal, da se je tudi pri petem vse srečno izteklo.

To je slika naših dni, naše bede, naše bolečine! Tam zadaj za mestom v logu pa odrašča nov rod, ki bo besno ter strupeno sovražil vse kar je lepega, kulturnega, socijalnega, ker danes od vsega tega — nič nima! Kolonija Sibirija v Mestnem logu šte'e več sto ljudi!

Zvezdoslovec, ki je bil seveda tudi profesor, stopi v svoj laboratorij in obesi svoj klobuk na konec daljnogleda, nato pa opazuje zvezde skozi dalnogled!

— Prvič opazujem to zanimivost, da traja lunin mrk toliko časa!

Znižajte najemnine!

Ljubljana, 12. febr.

Naši javnosti je dobro znano, kako brezupno že nekaj let bijejo stanovanjski najemniki borbo za znižanje stanovanjskih najemnin. V to svrho so si po vsej državi osnovali svoje organizacije, katerih predstavniki se bodo zbrali v nedeljo na skupno zborovanje v Zagrebu. Namen zborovanja je zlasti v tem, da se javnosti pokaže vso tragiko našega malega človeka, ki životari iz dneva v dan brez trdnega gospodarskega smotra in uspeha.

Dohodki malega človeka so danes minimalni. Po zdravem človeškem računu bi moralo odpasti na stanovanje komaj šestino tega dohodka. In vendar je treba splošno ugotoviti, da gre za stanovanjsko najemnino okrog polovico dohodkov. Spričo tega je vsepovsod zavladala podhranjenost in telesna oslabelost večine naroda. S polovico dohodkov, ki še ostanejo, se namreč ne da tako živeti, da bi človek zadostil najnujnejšim potrebam. Borba najemnikov nikakor ne velja direktno najemodajalcem, ampak v prvi vrsti nemogočemu nesorazmerju med splošnimi dohodki in izdatki za najemnino. Vprašanje izčrpanosti najemnikov je tako akutno, da mu je treba posvetiti kar največ pozornosti. Izčrpanega najemnika je treba brezpogojno zaščititi, ker je to v interesu celokupnega gospodarstva.

Samomor v kavarni

Ljubljana, 12. februarja.

Gorje je vedno hujše! Razmere silijo ljudi v obup. Jasno je, da se človek odloči za odhod na oni svet le v skrajnosti.

Včeraj ponoči je tak obupanec sklenil svoj življenjski tek. Mulec Franc se je včeraj podal v kavarno Tabor. Spil je kozarček žganja ter dve črni kavi. Hipoma je pa nastavil samokres na levo stran prsi ter ustrelil. Prepeljali so ga v bolnico, kjer je zjutraj ob pol sedmih umrl. Pokojni Mulec je bil 36 let star, rojen pri Ljutomeru, sicer je pa stanoval v Ljubljani v Mostah. Bil je poročen. Vzrok samomora za enkrat še ni znan, sigurno se pa ni ustrelil zato, ker se mu je predobro godilo.

Plin za smrtno kazen

V ameriški državi Južna Karolina so te dni prvikrat poizkusili usmrčenje s plinom in to na nekem črncu, ki je bil radi zločina na neki beli deklici obsojen na smrt. To usmrčenje pa je bilo grozovito. Člani komisije so mogli celih pet minut opazovati skozi okno plinske celice strašne smrtne muke na stol privezanega črnca. Trajalo je polnih dvanajst minut, da so mogli zdravniki ugotoviti nastop smrti. Po tej slabi izkušnji bodo v tej državi spet vpeljali električni stol.

Kriza v usnjarski industriji

Delavstvo na cesti

Šoštanj, 12. februarja.

Poleg drugih akutnih gospodarskih vprašanj v Sloveniji se je te dni nenadoma pojavilo še vprašanje usnjarske industrije. Celjski sestanek usnjarskega odseka Zveze industrijcev je 7. t. m. sporočil naši javnosti, da je težak položaj zajel tudi usnjarsko industrijo. Preko meje pritiska dumping z nemškega trga s tako silovitostjo, da se mu ni moči zoperstavljati. Nemci nudijo zavoljo ugodnosti izvoznih premij izdelano blago po taki ceni, ki je za okoli 20% nižja od proizvodne cene pri nas. Poleg tega je treba še pripomniti, da cene kož nikakor niso v sorazmerju s cenami živine, tako se n. pr. plača danes za vole po 2 Din za kg, medtem ko velja kg volovske kože 11 Din.

Težak položaj v usnjarski industriji je seveda neposredno tako prizadel delavstvo. Že pred nekaj tedni sta ustavili obratovanje tvornici Knaflič v Šmartnem pri Litiji in Verbič na Vrhniki. 8. t. m. pa je odpovedala za 22. februar delavstvu največja usnjarska tvornica v Sloveniji Woschnagg v Šoštanju. Odpoved opravičuje podjetje s splošno krizo v usnjarski industriji. S to odpovedjo bo na cesti 350 delavcev in delavk, brez kruha pa bo ostalo nad 800 njihovih družinskih članov. Za ves Šoštanj in bližnjo okolico je to izredno hud udarec. Proti tej odpovedi je delavstvo sklicalo za 16. t. m. veliko protestno zborovanje v Šoštanju, poleg tega pa se bo posebna delegacija delavstva podala tudi v Beograd, kjer bo intervenirala za delavske interese.

Žrtve manije zavarovanja

Ljubljana, 11. febr.

Zaradi vedno novih in težjih udarcev gospodarske krize je v splošni javnosti še skoraj pozabljeno delovanje Vzajemne pomoči in njen polom, ko je naše prebivalstvo prijela prava manija zavarovanja. Ob vsaki gospodarski krizi se pojavljajo strem ljenja po skoraj čudežnih rešitvah, ki ljudem kakor loterije obetajo velike vsote denarja za malenkostne žrtve. Vendar pa zadnja naša manija zavarovanja na slovanskem jugu ni bila nova, poleg tega pa tudi nima tako katastrofalnih posledic za vso državo, kakršne je povzročil polom enakih zavarovalnic v mali, gospodarsko popolnoma izčrpani Srbiji ob prelomu 19. in 20. stoletja. Splošno pomanjkanje so bila najugodnejša tla za najriskantnejše spekulacije in v Srbiji je tedaj nastalo nešteto zavarovalnic, podobnih naši vzajemni pomoči in njeni mariborski sestri, ki je pred kratkim vrgla v večletne ječe svoje glavne funkcionarje. Ko je del zavarovanih umrl, je naravno zropotalo vse skupaj na kup in pod ruševinami pokopalo množice srbskega prebivalstva. Nastal je splošen bankerot in le izjeme niso bile prizadete. Mnogo manjša je bila n. pr. pri nas katastrofa Glavne posojilnice, vendar pa niti danes ta ni pozabljena.

Tudi vzajemna pomoč še ni pokopana in javnosti lahko sporočimo, da je v teku kazensko postopanje, vendar preiskava še ni zaključena, a čuli smo, da bo v najkrajšem času dvignjena obtožba proti štirim funkcionarjem oziroma urednikom. Razprava se bo seveda zavlekla tja do poletja ali bo pa morda šele jeseni.

Kar se pa zahtev tiče, je pa stvar

za oškodovance prav ugodna

Konkurzna masa je namreč — razen nekaterih malenkosti — vnovčena in je denar naložen v Hipotekarni banki in Mestni hranilnici ljubljanski. Skoraj gotovo dobe upniki

polno kritje

kar je bilo pač na ugotovitvenem naroku priznano. Denar bi upniki lahko dobili takoj, če ravnatelj Ogrizek umakne svojo zahtevo po 511.000 Din, namreč na pogodbeno odpravnino 300.000 Din in na 211.000 Din, ki jih je žena vrnila še za časa komisarja dr. Mencingerja. Ali še ena težka ovira je pri stvari, kar je pač treba počakati, da Mestna hranilnica izplača tam naloženo vsoto.

Filmsko mesto pogorelo

V noči na nedeljo je v londonskem Hollywooodu, filmskem mestu Elstree, izbruhnil ogenj, ki je uničil velik del zgradb in naprav. Zgorelo je šest popolnoma opremljenih ateljejev, trije filmski odri, 40 garderob in 24 poslovnih prostorov. Škoda znaša nad pol milijona funtov šterlingov. Več filmov v vrednosti tričetrt milijona funtov so še mogli rešiti.

Vsled te katastrofe, s katero je težko prizadeta angleška filmska industrija, je začasno ustavljeno vse delo v Elstreeu. Snemanja novega velefilma »Kar hočete« z Elizabeto Bergnerjevo in drugih filmov ne morejo nadaljevati. Kakih tisoč nameščencev, igralcev, telnikov in drugih je zdaj brez zaslužka. Trajalo bo najmanj pol leta, da uničena poslopja in naprave na novo zgradijo.

To je bila največja požarna katastrofa v Angliji izza zadnjih let. Kako je ogenj nastal, ni mogoče dognati; najbrže pa vsled kratkega stika. Pri požaru se ni ponesrečila nobena oseba.

Strahovita zima v Ameriki

to je v srednjezapadnem delu Zedinjenih držav, še vedno ni popustila. Po najnovejših poročilih je nad Chicagom divjal snežni orkan, kakor ga stari ljudje ne pomnijo. Dvajset oseb je zmrznilo. Število vseh smrtnih žrtev tega polarnega mraza znaša okoli 600. V Illinoisu, Jawi in Michiganu je bilo zasneženih 12 vlakov, železniški promet je na nekaterih krajih popolnoma ustavljen. Zamrznili so tudi vodovodi, da na mnogih krajih primanjkuje vode. Tudi je velika stiska za premog in mleko. V Minnesoti in Severni Dakoti je padla temperatura na 45° pod ničlo. V New-Yorku pa je nenadoma nastopilo južno vreme in je vsled naglega tajanja snega in zabasanja kanalov mnogo ulic pod vodo.

Najstarejši član angleške kraljevske družine

Najstarejši član angleške kraljevske rodbine je vojvoda Connaught, ki je danes star 85 let. Udeležil se je pogreba kraljice Viktorije in tudi za pogrebom kralja Edvarda VII. bi bil lahko šel, ker je bil že takrat dovolj star. Za pogrebom kralja Jurija V. tudi ni utegnil, ker ga je bolezen zadržala. Tako je ta še sedaj živeči član kraljevske rodbine dejansko spremil k večnemu počitku kar tri kronane angleške glave.

Petrolej na Bolgarskem

Neka švedska firma je dobila od bolgarske vlade koncesijo za geološke preiskave v vzhodni Bolgariji, kjer se po mnenju bolgarskih geologov nahajajo izteki rumunskega petrolejskega ozemlja. Tudi na Grškem so že ugotovili na več krajih petrolejska ležišča, ki so nekako nadaljevanje albanskih petrolejskih ležišč. Posebna komisija grškega gospodarskega ministrstva je skupno z nemškimi strokovnjaki preiskala zadevna ozemlja in našla, da bi se dalo pridobivati toliko petroleja, da bi krila Grčija s tem vso lastno potrebo, a ga lahko tudi znatne množine izvažala. Z udeležbo angleškega kapitala se je osnovala tudi že akcijska družba, ki bo že prihodnji mesec začela delati z najnovejšimi stroji nemške firme »Itag«.

Kemija uničuje rože

Rožna polja jasmina, nageljev in vijolic na francoski rivijeri so svetovno znana. Tamošnji vrtnarji in »rožni« farmarji so bili do nedavna veliki gospodje, ki so vdano služili in stregli ženski ničemurnosti tega sveta. Zadnji čas pa so začeli tudi ti gospodje strašno tožiti nad krizo in tegobo današnje dobe. Čez svojo lepo eksistenco so že napravili takorekoč križ. Kemična izdelava vonjav in različnih parfemov jih polagoma, toda vztrajno uničuje. Še pred nekaj leti so bile velike tovarne za vonjave glavni odjemalec lepih rož, iz katerih so potem izdelovale vonjave. Te tovarne so letno porabile na milijone kg najrazličnejših rož. Kemija je sedaj vse to nadomestila. Vonj različnih cvetlic in rož je tako spretno posnela, da ničemurne dame prav nič ne izbirajo. Najdelj so se še držale vijolice. Toda naposled je tudi skrivnost njih omamnega vonja odkrila kemija, tako da tudi tem lepim cvetkam preti zdaj pogin.

Angleški dramatik Bernard Shaw je nekoč večerjal v neki predmestni restavraciji. Goslač tretje vrste je precej igral stare šlagerje! Shaw ga pokliče:

— Ali igrate tudi po željah gostov?

— Seveda! Kar izvolite!

— Prav! Potem prosim, da igrate partijo šaha!

MAŠČEVALEC

40

Kriminalni roman.

Drugi del.

William se je zdrznil. Zdaj ni vedel, kako naj si razlaga to nenavadno spremembo v baronovem obnašanju. In nestrpno je čakal, kaj bo slišal o Eli.

»Torej mi boste le odgovorili na moje vprašanje?«

»Zakaj pa ne? Nimam vzroka, da bi pred sorodnikom gospodične Ele prikrival odnošaje, ki so bili med nama«.

William se je oprijel stola. Vse se mu je vrtilo pred očmi, noge so mu klecale.

»Odnošaji — med njo in vami?« je trudoma spravil iz sebe.

»Seveda, gospod Morris, kako pa naj se drugače izrazim?« je zlobno se smehljaje odgovoril baron. »Od nekdaj sem že njen sosed in si lahko mislite, da sva se pogostokrat videla. No, in tako dalje pač. . .«

»In — ona — —?« je zastokal William, ki je od bolne ljubosumnosti izgubil vso razsodnost duha. Sicer tako genijalni in bistrovidni Jack zdaj ni opazil, kako se mu baron laže!

»He — gospodična Morris — samoumevno, da je bila do mene vedno zelo ljubezniva. Nekoč sva se tudi slučajno srečala v starem delu mesta. In je bila prilika, da sva se malo bližje seznanila. . . No, bi, je to čisto nedolžen sestanek, gospod Morris!«

Umolknil je. Šele zdaj je opazi, kako grozno je udari človekaterega se je malo prej tako bal.

William je molčal; na obrazu se mu je poznalo, kako strašno trpi.

Baron je ravnodušno nadaljeval:

»Ker domnevam, gospod Morris, da je mati lepe gospodične Ele zelo zaskrbljena in da mogoče misli, da je bila njena hči tisto noč v družbi kakšnih razuzdancev, sem pripravljen gospo v tem pogledu popolnoma pomiriti. Gospodična Ela je bila tako ljubezniva, da je tisto noč obiskala mene v moji vili«.

Iz Williamovih prsi se je izvil globok vzdih.

»Sam sem se začudil«, je pripovedoval baron, »ko mi je sluga javil, da želi neka mlada gospodična govoriti z menoj. Kako sem bil presenečen, ko sem zagledal vašo gospodično sorodnico!«

»Dalje — kaj je bilo potem?« je zastokal William.

»O, zdaj je pa konec moje povesti, gospod Morris!« je dejal baron z vljudnim poklonom. Srce se mu je pri tem grohotalo. »Več nočem niti smem izdati! To boste menda razumeli. Dovolj bo, če pripomnim samo tole: gospodična Morris je šele prihodnji dan zjutraj zapustila mojo vilo«.

»Ali — je — to — resnica?« Glas Williamov je zvenel votlo kakor iz groba.

Vendar ne mislite, da se šalim!« se je nasmehnil baron. Ah, — na neka; sem pozabil — baš prav, da ste to. Gospodična je takrat v moji vili slučajno pozabila svojo zaponko. Že večkrat sem ji hotel vrniti jo, pa ni nikoli prave prilike. No, zdaj je pa sploh odpotovala. Morda boste vi tako ljubeznjivi in ji to zaponko poslali. .

Stopil je k pisalni mizi, iz nekega predala vzel briljantno zaponko in jo izročil Williamu.

»Da — to je njena zaponka« je turobno vzkliknil William. »O, Ela! — Ela-«

Stal je na svojem mestu kot prikovan, gledaje v tla. Po dolgem premoru ga je nagovoril baron:

»Gospod Morris!«

Tedaj se je William zdrznil in ga pogledal tako grozno, da je baron prestrašen stopil korak nazaj.

Želite še kaj izvedeti, gospod Morris?« je vprašal plaho in potihoma.

»Zaenkrat — zaenkrat nič, gospod baron!«

Rezko je obrnil baronu hrbet in odšel.

★

Molly se je vsa obupana vrnila v Jackovo hišo! Niti mesec dni še ni bilo minulo, odkar je odšla k svoji materi in že je bila zopet tu. . .

Jokaje je zdaj pripovedovala svoji prijateljici Bessie, koliko hudega je morala v tem kratkem času prestati.

Opisovala ji je ganljivo svidenje s svojo materjo, ki jo je tako lepo in vse odpuščajoče sprejela. Stara, dobra ženica, ki je že mnogo gorja na svetu doživela, je z materinskim razumevanjem upoštevala Mollyn molk in ni silila z nepotrebnimi vprašanji vanjo. Zadovoljila se je z svečanim zagotovilom svoje hčerke, da ni bila v slabi družbi in da ni ničesar storila, česar bi se morala zdaj sramovati.

Preprosta ženica, ki je skrbno vzgojila Molly, je dobro poznala svojega otroka in je vedela, da mu lahko zaupa. . . .

Toda sreča je bila kratkotrajna. — Razburjenja, ki jih je starka doživela zadnje čase, so izpodkopala njeno zdravje in jo priklenila na bolniško posteljo. Njeno, od dela in skrbi izžeto telo ni zdržalo in čez nekaj dni je mirno zaprla za vedno. . .

Bessie je sočutno objela svojo prijateljico in jo tolažila, kakor je vedela in znala.

Molly je s tihim glasom nadaljevala in pripovedovala prijateljici o svojem obupu, ko je po materini smrti ostala povsem sama na svetu.

Krčevito iliteč ji je priznala, da je v svojem obupu sklenila končati si življenje, in da jo je v zadnjem trenutku obvaroval pred tem usodepolnim korakom neki Jackov pomagač, ki se je bil nenadoma znašel pred njo. In ki jo je zdaj tudi pripeljal semkaj, kamor sama ne bi našla.

Bessie je po teh besedah takoj spoznala, da je dal Jack nadzorovati Molly. Toda manj morda radi tega, ker ji ne bi bil zaupal, ampak bolj da ji v morebitni stiski pomaga. Kako umesten je bil ta njegov ukrep, se je - kaj kmalu izkazalo.

Prisrčno ji je Bessie prigovarjala in končno se ji je posrečilo, da vsaj nekoliko potolaži in pomiri svojo obupano prijateljico.

»In kaj bo pa zdaj z menoj?« je plaho vpračala Molly.

»Odslej bo ta hiša tvoj dom«, jo je mirila Bessie. »Razen tega pa imaš mene, ki te iskreno ljubim. Skušala ti bom biti iskrena in dobra sestra. Vse, kar morem, bom storila, samo da ti bo lažje«.

»Ah, draga Bessie, kaj bi bilo, ko ne bi imela tebe?«

»No, no, ti neumnica mala, zdaj pa bodi lepo pridna in se odpočij«.

Potrkalo je na vrata, in Bessie je hitela odpirat in že je bila v Edvardovem objemu. Ko pa je zagledal Molly, je bil ves v zadregi.

»Ah, gospodična Molly!« je presenečen vzkliknil. »Vi ste tu, pri nas?«

Besie mu je na kratko zašepetala na uho, kaj se je zgodilo z Molly.

Edvard je stopil na hodnik in zaklical:

»Tom! He, Tom!«

Tom je pritekel, in obraz mu je kar zasijal, ko je zagledal Molly.

»Gospodična, vi ste že prišli?« je od veselega presenečenja komaj spravil iz sebe. Molly mu je molčé podala roko.

Tedaj pa je Bessie energično porinila oba iz sobe, češ, zdaj se pa sama med seboj porazgovorita, kakor se bova tudi midva z Edvardom.

V MESEČNI NOČI.

V Jackovi hiši je vladala mrtvaška tišina.

Mesec je nenavadno močno svetil. Njegovi žarki so prodirali skozi okna in metali čudne sence po tleh in zidovih sob in hodnikov.

Bližala se je polnoč. Nikjer ni več gorela luč.

Tudi obe dekleti sta se spravili spat. Toda medtem ko je Molly že trdno spala, se je Bessie premetavala po postelji in ni mogla zaspati.

Iz domačih gajev

J. MURN-ALEKSANDROV:

Trenotek

Tam v daljavi ne ve se, kam ptič leti,
tam v nižavi ne ve se, kam se spusti naskrivaj:
tako v duši lep trenotek zbeži
in ne vemo, kam, kje se zbudi
še kedaj.

Josip Murn, s pesniškim imenom *Aleksandrov*, je nastopil v slovenski književnosti hkratu z Župančičem, Kettejem in Cankarjem. Od vseh je Murn kot pesnik najnežnejši. Zavratna bolezen, jetika, je dala vsej njegovi poeziji nek svojski, bolesten nadih. S posebno ljubeznijo je opeval kmeta in kmetsko življenje. Rodil se je l. 1879. v Ljubljani, kjer ga je l. 1901. smrt rešila gorja in trpljenja. Zbirko njegovih pesmi z naslovom *»Pesmi in romance«* je po pesnikovi smrti izdal založnik L. Schwentner v Ljubljani.

Razne novice

Čudna nezgoda se je nedavno pripetila nekemu Angležu pri Durbanu v južni Afriki. Morje je vrglo na breg velikega mrtvega morskega volka. Mož je hotel fotografirati to zver z odprtim gobcem in je s palico poskusil razkleniti njene čeljusti. Pri tem pa mu je palica spodrsnila, nakar se je volčji gobec tako hitro zaprl, da mož ni mogel pravočasno umaknuti roke. Strašno zobovje mu jo je skoraj zdrobilo. Zdaj ga zdravijo v bolnici.

Najplodovitejša dežela Evrope je Poljska. Tam narašča prebivalstvo vsako leto za okroglo 450.000 duš. Danes šteje Poljska že nad 35 milijonov prebivalcev.

Proti megli se doslej tudi z najmočnejšimi žarometi (reflektorji) ni dalo nič opraviti. Zdaj pa je ameriški inženir Haynes izumil žaromet, ki razganja meglo na ta način, da jo s svojo silno vročino sproti suši. Reže v meglo pravcate predore. Ta žaromet bodo porabljali tudi za otajanje sadnega drevja od ledene skorje.

Grozovito statistiko o kriminaliteti v Zedinjenih državah Amerike objavlja neki newyorški zdravniški časopis. V dveh letih se je tam dogodilo 63 ugrabitev, število večjih tatvin in ropov je znašalo v devetih mesecih 130.000, umorov pa je bilo v istem času nič manj ko 2440, Torej povprečno 9 umorov na dan. Prijetna dežela!

Mesto Quetta v Beludžistanu (severozapadna Indija), ki ga je lani docela razdejal potres, bodo z ozirom na to, da je to za Anglijo zelo važna vojaška postojanka, na novo zgradili. Stroški te obnove so preračunani na okroglo poldrugo milijardo dinarjev.

Grozna sekira na dražbi

Zadnjič je naš list prinesel silno zgodovinske sekire, ki pojde te dni v Parizu na dražbo z drugimi znamenitostmi grozovitega spomina vred. To je giljotina, pod katero je v francoski revoluciji padla glava kralja Ludvika XVI in kraljice Marije Antoinette in nešteto drugih plemenitaških glav. Ta sekira je bila skozi stoletje last pariških krvnikov, ki je po tradiciji prehajala od enega na drugega. Šele l. 1893 jo je prodala vdova krvnika Roche nekemu zbiralcu, čegar dediči se hočejo zdaj znebiti tega mrkega predmeta. Baje namerava izdražiti to sekiro »Musee Carnevalet«, ki že ima slovečo zbirko znamenitosti iz revolucijonarne dobe. Verjetno pa je, da bo romala v Ameriko, kjer imajo za take reči sila zanimanje in denarja.

Astrološka napoved

za 13. februar

Na nebu je slaba konstelacija, ki za današnji dan ne obeta nič kaj dobrega. Danes bo dosti duševih razburjenj. Čuvstveni ljudje bodo vznemirjeni in razdražljivi. Za kake načrte in za potovanja slab dan. Nevarnost nezgod zlasti z motornimi vozili. V poklicnem življenju neprijetna presenečenja. Zažite se danes, da se v čem ne prenaglite! — Pri ženskah tudi slabo razpoloženje.

Poročilo iz Ga-Pa

Tek na 18 km

Ga-Pa, 12. febr.

Za današnji 18 km tek se je prijavilo 23 držav s 115 zastopniki. Za naše barve so bili prijavljeni naslednji (v oklepajih startne številke): Jakopič A. (2), Knap (25), Baebler (46), Jakopič Albin (63), Klančnik (83), Dečman (97), Smolej (107) in Istenič (113). Za tek so bili naši fantje izredno dobro razpoloženi. Dober pa je bil tudi sneg in sijajno sončno vreme.

Startno številko 1. je dobil Nemec Willy Bogner, kar je zanj precejšen udarec, ker je moral kot prvi gladiti progo. Za njim je startal naš Gustl Jakopič. Ko pišemo to poročilo tekma še traja. Na cilj pa so v tem času že prispeli nekateri tekmovalci. Kot prvi je prišel Italijan Menardi v času 1:19.6. Sledil mu je Bogner. Najboljši čas pa je dosegel Norvežan Brodahal s 1:18.1. Gustl Jakopič se je držal prav lepo in presmučal progo v času 1:24.36. Končnega rezultata teka na 18 km pa še ni mogoče sporočiti, ker še niso prispeli v tem času na cilj vsi tekmovalci. Splošno pa sodijo, da bo zmagovalec Norvežan Oddbjorn Hagen.

Angleži prvi v bobu

Ga — Pa., 12. febr. Tekme v bobu se vrše danes dopoldne. Temperatura je —8° C in sneži, kar močno ovira tekmovalce. V bobu je dosegla Švica največ točk. Po zadnjih poročilih je pa pri zadnji tekmi, ki se je vršila med Anglijo in Švico, dosegla Anglija nepričakovan uspeh. Angleški vozač je baje dosegel brzino 120 km.

Nima denarja da bi prišel na sodišče

Celje, 11. februarja

Danes ob 10. bi se morala vršiti pred tročlanskim senatom razprava proti Šušteršiču in nekemu Požarju iu Vidma ob Savi. Obdolžena sta, da sta kradla kokoši. Starikavi Šušteršič je k razpravi prišel, za svojega prijatelja Požarja pa je povedal, da k razpravi ne more, ker nima denarja za vlak. Sodišče je bilo primorano, da je razpravo za 14 dni preložilo. Požarja bodo morali privesti z orožnikom, zraven se bo pa lahko brezplačno vozil še Šušteršič, kar pa je odklonil.

Radio Ljubljana

Četrtek, 13. februarja. Ob 12: Sinfonične suite, plošče, 12.45: poročila, 13: čas, poročila, 13.15: Zabavna ura, Rad. orkester, 18.40: Slovenščina za Slovence, prof. Kolarič, 19: poročila, 19.30: Narodna ura: Predavanje Zveze Sokola kraljevine Jugoslavije, 20: Peta ura slovenskih skladateljev, Jos. Klemenčič, 21: Skladbe iz založbe Bosworth, Lipsko, izvaja Rad. orkester, 22: poročila, 22.15: Podoknice in uspavanke, plošče, konec ob 23.

NAJNOVEJŠA POROČILA

Pomembne izjave dr. Milana Hodže o naporih za ureditev Srednje Evrope

Pariz, 12. febr. r. Dr. Milan **Hodža,** čehoslovaški ministrski predsednik, je izjavil poročevalcu »Journala« glede na sedanji evropski položaj, da **treba resno računati s ponovnim oboroževanjem Nemčije ter njenim izključevalnim sistemom, ki ga vodi glede na zunanjo politiko.** Dr. Hodža je rekel, da so se neke motnje, ki naj bi preprečile skupno sodelovanje, odstranile in da se je po njegovem mišljenju **vprašanje glede restavracije Habsburžanov potisnilo z dnevnega reda.** Pri sodelovanju Male antante in Avstrije je potrebno, **da to skupno sodelovanje ne daje utisa, da je naperjeno proti komurkoli, posebno velja to glede Italije in Nemčije.** Čim bi namreč gotove države pričele misliti, da je zveza Mala antanta in Avstrija naperjene proti njim, bi se mir v Podunavju zopet omajal. Na koncu je dr. Hodža izrazil **upanje, da se v kratkem likvidira spor v Vzhodni Afriki in da se prične s sodelovanjem Italije reševanje vseh perečih evropskih vprašanj.**

Pred novimi boji na jugu

Dolo, 12. febr. **T. O. poroča:** Na južnem bojišču se vrše lokalne borbe z nerednimi abesinskimi četami, ki ponoči napadajo italijanske oddelke, ki prodirajo med Webi Šebeli in Ganale Doria. Večinoma so vsi ti napadi brez uspeha, ker so taborišča preko noči močno zastražena. Čete, ki jih je poslal Graziani na pomoč četam v sektorju Negeli so že prispele. Boji so v tem sektorju že pričeli, vendar ne z vso srditostjo, ker sta obe vojski zakopani v strelskih jarkih in se utrjujeta. Italijanski letalci vrše vsakodnevne izvidniške polete preko Vadere vse do Sidama. Če opazijo kakšne abesinske oddelke, prično bombardirati. Troje italijanskih letal je včeraj pregledalo vso okolico ob reki Webi Mana vse do Magale v pokrajini Bale. V Ogadenu se vrši koncentracija Italijanskih čet od reke Fafan in preko Ualuala.

Vrašanje Porenja

Pariz, 12. febr. r. V današnjem »Ouvre« piše ga. **Tabouis,** da sedanje zadržanje Velike Britanije glede vprašanja demitiliziranega pasu v Porenju izgleda zelo pomirljivo. Velika Britanija želi, da bi se sklicala **velika mednarodna konferenca, na katero bi bila pozvana tudi Nemčija.** Na tej konferenci bi se reševalo vprašanje Porenja in vprašanje zbližanja in skupnega sodelovanja drugih sil z Nemčijo. V Londonu so mnenja, da bi se ta vprašanja dala rešiti v nekaj mesecih. Na konferenco bi bila poklicana tudi Sovjetska Rusija in druge sile.

Volitve in milijoni

V Rumi je imel preteklo soboto shod poslanec za rumski srez dr. Voja Janjić, ki je po poklicu pravoslavni duhovnik in je pri lanskih petomajskih volitvah kandidiral na Jevtićevi listi, pozneje pa je prestopil v vrste JRZ, ki jo sedaj organizira v svojem volilnem okraju. Dr. Janjić je pred svojimi volilci **zavračal trditev, da bi bila Jevtićeva vlada potrošila za petomajske volitve v narodno skupščino 53 milijonov Din. Izjavil je, da je vlada v ta namen porabila samo 3 milijone 800.000 Din in nič več.**

Dvojni jubilej nadškofa Bauerja

Kakor poročajo iz Zagreba, je bila včeraj na svečan način proslavljena 85letnica življenja in 25-letnica škofovanja zagrebškega nadškofa dr. Antona Bauerja. V nedeljo bo ta svečani jubilej še posebno proslavljen v dvorani zagrebškega Zbora, zagrebška društva pa prirede v soboto 15. t. m. ob osmi uri zvečer bakljado, pri kateri bodo sodelovala samo povabljena društva in ustanove.

Socialisti hočejo svojo stranko

V nedeljo se je v Zagorju vršil socialno demokratski shod, na katerem sta nastopila mariborski odvetnik **dr. Reisman** in novinar **Eržen,** urednik **»Delavske politike«** v Mariboru. Utemeljevala sta stališče, da za somišljenike socialne demokracije ni mesta v nobeni izmed sedanjih strank in da je zato **potrebna obnovitev socialno demokratske stranke za Jugoslavijo.** Iste misli je pred kratkim poudarjal tudi socialistični voditelj dr. **Živko Topalović.** Shod v Zagorju je bil, kakor poročajo, prav dobro obiskan.

Vlada v skupščini varna

Pod tem naslovom piše današnji **»Slovenec«:** Kakor se je že ob priliki vseh dosedanjih skupščinskih sej, na katerih se je glasovalo, ugotovilo, je poslanski klub skupaj s klubom vladne večine vedno kompaktnejši in razpolaga v narodni skupščini s solidno večino, s katero bo vlada lahko nadaljevala svoje delo, tako ob priliki sprejetja državnega proračuna, kakor tudi najnujnejših zakonskih osnutkov, ki jih je pripravila kraljevska vlada. Podobno piše tudi beograjska **»Pravda«.**

„Samouprava" glasilo JRZ

Po sklepu izvršilnega odbora JRZ bo pričel prihodnje dni spet izhajati bivši osrednji organ bivše radikalne stranke, ki pa bo sedaj glavno glasilo JRZ. Urejeval ga bo posebni direktorij, v katerem bodo imeli bivši radikali 3 člane, bivša SLS 1 in bivša muslimanska organizacija tudi 1 člana.

Letalska nesreča

Pariz, 12. febr. Nedaleč od tu je včeraj strmoglavil velik vojaški avion. Pilot in mehanik sta se ubila.

Vihar nad Benetkami

Benetke, 12. febr. Nad beneškim zalivom je besnel strahovit vihar. Utonil je eden ribič, ena žena z detetom in tri ladje, katerih posadka pa je bila rešena.

Marsejski proces proti koncu

Aix en Provence, 12. febr. Proces proti marsejskim zločincem se bliža svojemu koncu. Po končanem zaslišanju prič je na včerajšnji razpravi prvi govoril državni tožilec **Rol,** ki je s pretresljivimi besedami orisal vso odvratnost marsejske tragedije, strahoten vtis, ki ga je napravil zločin na vso mednarodno javnost, veliko osebnost blagopokojnega vladarja, ki je bil umorjen od zločinske roke prav tedaj, ko se je napotil v zavezniško Francijo, da dokonča veliko mirovno misijo, nadalje plemenito gesto Nj. Vel. kraljice Marije, ki je prvotno nastopila kot zasebni tožitelj, da bi spremljala razvoj preiskave in da bi ji mogla dati koristne podatke, a se je po končani razpravi umaknila, da bi s tem vsemu svetu jasno pokazala, da popolnoma zaupa v francosko pravosodje in njegove predstavnike. Dva velika moža idealista sta padla kot žrtvi pobesnelih zločincev. Ti zločinci iz organizacije, ki so jo ustvarili izšolani profesionalni atentatorji, so morali čez pol Evrope, da so dospeli v Marseilles v **družbi sokrivcev, ki so jih podpirali, ki pa zaslužijo isto kazen, kakor izvršilec zločina. Porotniki naj o tem izrečejo zadnjo besedo, državni tožilec pa zahteva za vse obtožence smrtno kazen.** — Zdaj pridejo na vrsto še govori zagovornikov, nakar bodo porotniki odločili o usodi zločincev, ki jih je svet že sodil in tudi obsodil.

Pop, ubil te bom..

Subotica, 12. febr.

28 letni kmet Toma Stipič iz Verušiča je zadnji dve leti kazal znake slaboumnosti, česar pa vaščani niso vzeli resno. V soboto zvečer pa se je mož odpravil v sosednjo vas in tam zažgal nekemu kmetu kozolec in mu potem na hiši še razbil vse šipe. Po dobro prespani noči se je naslednje jutro napotil v faro Žednik, kjer je mimogrede razbil trgovcu Kulešiču vse šipe in nato mirno odšel v farno cerkev, kjer je župnik Evetovič daroval mašo. V cerkvi je pričel razgrajati in mahati okoli sebe z debelo gorjačo. Skozi gosto množico vernikov si je skušal utreti pot do oltarja. V cerkvi je grozovito rjovel in venomer grozil župniku: Sedaj bom tebe, pop, ubil... Tik pred oltarjem so razbesnelega moža prijeli verniki in ga odnesli iz cerkve ter predali orožnikom, ki so ga pa po neuspelem zaslišanju oddali v bolnišnico na opazovalni oddelek.

Sladkor dražji?

V krempljih kartelov

Ljubljana, 12. febr.

Nekatere življenske potrebščine so pri nas že tako drage, da jih naš šibki konzument ne more kupovati v toliki množini, kakor bi to sicer zahteval njegov življenjski standard. Posebno kočljivo je pri nas vprašanje sladkorja. Vprašajte kogarkoli, vsak bo tarnajoče priznal, da je pri nas sladkor neznansko drag. Plače so bile reducirane, delavske mezde še vedno padajo, zaslužki so padli na minimum, kmet ne dobi skoraj nič za svoje pridelke itd. in vendar mora v naši državi konzument plačevati tako visoko ceno sladkorja. To nezaslišano stanje je našo državo glede konzuma sladkorja potisnilo v lestvici posameznih evropskih držav na zadnje mesto.

Preteklo nedeljo je bilo v Beogradu zborovanje ravnateljev sladkornih tvornic, privatnih in državnih. Po poročilih beograjskih časopisov je bilo na konferenci sklenjeno, da se cene sladkorja povišajo za 30 par pri kg.

Ta povišana cena bo veljala za en gros kupčije. Samoposebi pa se razume, da se bo to breme povišanja prevalilo tudi na drobno prodajo in končno na že itak popolnoma izčrpanega konzumenta. Za sladkorne tvornice pomeni to povišanje cene povečanje dohodkov za 21 milijonov dinarjev. Za konzumenta pa grenak udarec, ki bo brez dvoma še bolj znižal potrošnjo sladkorja.

Ta sklep je tem bolj nerazumljiv, ker je znano, da imajo tvornice še precejšnje zaloge sladkorja iz lanskoletne sladkorne kampanje. K tem zalogam se bodo priključile še letošnje, tako da bo blaga v izobilju, ki ga pa konzument ne bo mogel kupovati. Računa se, da bodo te zaloge prekoračile nad 400.000 stotov sladkorja. Leta in leta se že vsa javnost pritožuje nad previsokimi cenami. Pa vse nič ne zaleže. Vsak ve, da bi se ob nižji ceni znatno dvignil konzum. Toda gospodom to očividno ne gre v glavo. Namesto da bi znižali cene ter se s tem znebili starih zalog, zvišujejo cene in spravljajo konzumenta v nemogoče stanje. Prav posebno pa je ob tej priliki obžalovati dejstvo, da se tej akciji privatnih sladkornih tvornic pridružujejo tudi državne tvornice, ki so vendar prve poklicane, da skrbijo in podpirajo konzumenta v borbi proti kapitalističnim podjetjem.

— **Sporazum o Srednji Evropi.** Kakor poročajo iz Pariza so se razgovori med češkoslovaškim ministrskim predsednikom dr. **Hodžo**, francoskim zunanjim ministrom **Flandinom** in romunskim zunanjim ministrom **Titulescom** zaključili z načelnim sporazumom tako o kolektivni varnosti kakor tudi o političnem zbližanju ČSR in Avstrije ter o poglobitvi gospodarskih odnošajev med podonavskimi državami. Doznava se, da je tudi Romunija pripravljena priključiti se Češkoslovaški v njeni akciji za zbližanje z Avstrijo. Titulescu in dr. Hodža nameravata skupno odpotovati preko Dunaja v Beograd in Bukarešto. Pričakuje pa se, da bo tudi avstrijski kancelar dr. Schuschnigg v najkrajšem času posetil našo in romunsko prestolnico, da bi na ta način dal vidnega izraza želji avstrijske vlade po zbližanju z Malo antanto.

— **Nemčija išče cesarja**, to je najnovejša senzacija iz Londona, kjer zatrjujejo, da se v Nemčiji pojavlja čedalje večja agitacija za obnovo monarhije. Omenjajo se tudi že kandidati, ki bi prišli v poštev, in sicer: Princ Wiljem Pruski, najstarejši sin bivšega nemškega prestolonaslednika, dalje vojvoda Avgust iz Braunschweiga, ki je kandidat generala Göringa, princ Hessenski ter vojvoda Sachsen-Koburški.

— **V francoskem Parlamentu** se je pričela velika razprava o ratifikaciji francosko-ruske pogodbe, podpisane 2. maja 1935. v Parizu, ki določa medsebojno posvetovanje in medsebojno pomoč v primeru neizzvanega napada in je zamišljena kot osnova za morebitno sklenitev vzhodnega pakta, h kateremu bi pristopile te druge države.

Oglašuj v „Glasu“

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din. Drž. in ban. davek 3 Din. Oglasniki, ki iščejo službe, plačajo samo po 25 par za besedo. Na pismena vprašanja je priložiti za odgovor 2 Din v znamkah. — Mali oglasi so plačljivi takoj pri naročilu

Kakršnokoli službo

išče mladenič 25 let star, pošten in vesten, vajen vsakega dela. Sposoben za slugo ali kaj podobnega, kjerkoli. Cenjene ponudbe naj se pošlje na upravo lista pod »Sigurni nastop«.

Ženitve in možitve

boljših krogov posredujemo najvestneje Razpošiljamo informativne prospekte proti predplačilu Din 10.— v poštnih znamkah diskretno. Velika izbira odličnih partij obojega spola. Naročite takoj prospekte! »Rezor« Zagreb — pošta 3

Globoko užaloščeni naznanjamo, da je bil danes naš predragi soprog, oče, tast in stari oče, gospod

Eduard Suppanz

VELETRGOVEC, VELEPOSESTNIK, ŽUPAN,
odlikovan z redom sv. Save IV. stopnje,

po dolgem, težkem trpljenju, previden s sv. zakramenti iz življenja polnega neumornega dela poklican k Bogu.

Predragega pokojnika bomo spremili na zadnji poti iz hiše žalosti in položili v družinsko grobnico, v četrtek, dne 13. t. m. ob pol 10. uri dopoldne.

Sveta maša zadušnica se bo darovala dne 14. t. m. ob 7. uri zjutraj pri Sv. Emi in ob isti uri v Poljčanah.

PRISTAVA - POLJČANE, dne 10. februarja 1936.

AMALIE SUPPANZ roj. GRUNDNER, soproga

EDUARD, EGON, ERICH sinovi — **HILDE** sinaha — **GUIDO, EGON** vnuka

Izdajatelj: Josip Fr. Knaflič. — Urednik: Milan Zadnek. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. — Vsi v Ljubljani.